

Datum
2017-09-11
Ert datum
2017-06-07

Vårt diarienummer
2017-110-4967
Er beteckning
U2017/02586/RS

Utbildningsdepartementet

103 33 STOCKHOLM

EU:s dataskyddsförordning och utbildningsområdet (SOU 2017:49)

Centrala studiestödsnämnden (CSN) begränsar sitt remissvar till att avse de förändringar som föreslås i studiestödsdatalagen (2009:287). CSN tillstyrker de föreslagna ändringarna. CSN vill därutöver lämna följande synpunkter:

- CSN framhåller att det kvarstår behov av en allmän översyn av registerförfattningarna i syfte att åstadkomma ett mer sammanhållet och enhetligt regelverk.
- Förordningen om lån till hemutrustning för flyktingar och vissa andra utlänningar bör ses över.
- För att anpassa lagens terminologi till dataskyddsförordningens bör *motsätter sig* i 5 § studiestödsdatalagen ändras till *invänder mot*.
- CSN vill uppmärksamma att den nya formulering i 16 § studiestödsdatalagen kan föranleda ändringar i de många föreskrifter som meddelats av Riksarkivet.

Allmänna synpunkter

CSN vill inledningsvis påpeka att nu aktuell utredning har inskränkt sig till att föreslå de ändringar som föranleds av ikraftträdandet av dataskyddsförordningen. Det är uppenbart att systematiken med en generell nationell reglering som kompletteras med sektorsspecifika registerförfattningar kommer att kvarstå över tid. CSN har liksom flera andra myndigheter kritiserat registerförfattningarna för att vara omotiverat fragmentiserade och därmed försvåra myndighetssamverkan och utvecklad e-förvaltning.¹ Denna fragmentisering kvarstår och CSN anser det angeläget att regeringen vidtar åtgärder för att åstadkomma ett mer enhetligt sektorsspecifikt regelverk. Vid en sådan översyn bör även ingå en materiell granskning av registerförfattningarna så att de kan ändras för att bättre överensstämja med de behov som finns för behandling av uppgifter i CSN:s

¹ CSN:s remissvar över betänkandet Myndighetsdatalag, SOU 2015:39, Ju2015/3364/L6 och eSam:s skrivelse till Justitiedepartementet den 27 januari 2016.

studiestödsverksamhet. Exempel på svårhanterliga brister i nuvarande reglering är att finalitetsprincipen inte gjorts tillämplig och att de uppräknade ändamålen inte rättvisande speglar CSN:s hela verksamhet. Här kan särskilt nämnas frånvaron av ändamål såsom planering, uppföljning, utvärdering och framställning av intern statistik. En översyn av registerförfattningarna utifrån båda dessa syften är enligt CSN:s mening en förutsättning för att uppnå en effektiv samverkande e-förvaltning.

I 28 och 29 §§ i förordningen (1990:1361) om lån till hemutrustning för flyktingar och vissa andra utlänningar (HUT-förordningen) är det reglerat vilka uppgifter som får behandlas i de register som CSN har för att hantera hemutrustningslån. Denna bestämmelse har inte varit föremål för översyn med anledning av EU:s dataskyddsförordning. Det är förstaeligt att HUT-förordningen inte ingick i denna utrednings översyn eftersom förordningen inte avser utbildningsområdet. Det är dock angeläget att en sådan översyn sker både utifrån dess överensstämmelse med dataskyddsförordningen men även utifrån att dess reglering är mycket föråldrad och inte alls möjliggör en ändamålsenlig e-förvaltning av hemutrustningslånet.² Här kan nämnas att CSN lämnat in en hemställan³ till Arbetsmarknadsdepartementet om att bestämmelsen bör ändras för att bättre överensstämma med de behov som finns för behandling av personuppgifter i denna verksamhet hos CSN.

Särskilda synpunkter

8.3 Behov av ändringar i studiestödsdatalagen

Ändamål

Av artikel 21 i dataskyddsförordningen följer att den enskilda har rätt att göra invändningar mot behandling av personuppgifter. Av 5 § studiestödsdatalagen framgår att CSN får behandla personuppgifter även om en enskild motsätter sig detta. CSN anser att bestämmelsen i 5 § bör ändras så att det tydligare framgår att behandling av personuppgifter får ske trots *invändning* från den enskilde. Bestämmelsen blir då anpassad till terminologin i dataskyddsförordningens artikel 21 och det blir tydligare att 5 § studiestödsdatalagen innebär en begränsning med stöd i denna artikel.

² Se även CSN:s remissvar avseende promemorian Anpassningar till dataskyddsförordningen av registerförfattningar inom Arbetsmarknadsdepartementets ansvarsområde (Ds 2017:33), dnr 2017-110-5479.

³ Hemställan daterad den 31 januari 2017, CSN:s dnr 2017-100-1228.

Gallring

Den nuvarande formuleringen i dataskyddsdirektivet och personuppgiftslagen om bevarande av uppgifter för historiska, statistiska eller vetenskapliga ändamål har i dataskyddsförordningen ändrats till att avse arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål. En ändring av 16 § studiestödsdatalagen är därför nödvändig och CSN tillstyrker förslaget då omformuleringen inte tycks innebära någon ändring i sak. CSN vill dock att det uppmärksammas att den nya formuleringen kan föranleda ändringar i de många föreskrifter som meddelats av Riksarkivet.

Beslut om detta remissvar har fattats av chefsjuristen Åke Svensson efter föredragning av verksjuristen Ulrika Åsemar. I arbetet med remissvaret har även verksjuristen Martin Hamrin deltagit.

Åke Svensson

Ulrika Åsemar